

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

המערערת

עו"ד איילת אפיק חכמון
על ידי באי כוחה עורך הדין אלון רון ועורך הדין רונן מנשה

נגד

המשיבה

ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז תל
אביב והמרכז
על ידי ב"כ עורך הדין יוסי זויטיא

פסק דין

א. כללי

- 1
- 2
- 3 1. מה הן אמות המידה, אשר על בסיסן רשאית לשכת עורכי הדין להשעות באופן זמני,
- 4 עו"ד שהוגש נגדו כתב אישום, אשר מייחס לו עבירה פלילית?
- 5 האם רשאי או חייב בית הדין המשמעתי לבחון את הראיות, דיותן, כמותן ועוצמתן,
- 6 שעל בסיסן הוגש כתב האישום האמור?
- 7 מה הוא היקף שיקול הדעת של בתי הדין המשמעתיים, בהפעילם את סמכותם
- 8 להשעות עו"ד באופן זמני, על בסיס כתב אישום, כאמור?
- 9
- 10 2. הדיון בערכאות השיפוטיות המשמעטיות ובפניי, מבוסס על הוראות חוק לשכת
- 11 עורכי הדין, התשכ"א – 1961 (להלן – "החוק"), ובמיוחד סעיף 78(ג) שבו, שהוא חלק
- 12 מסעיף 78 לחוק, שכותרת השוליים שלו היא "השעיה זמנית".
- 13 וזה נוסח סעיף 78(ג) לחוק (להלן – "הסעיף"): :
- 14 "עורך דין שהוגש נגדו כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל
- 15 עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעתי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא
- 16 שבנסיבות העניין היה בעבירה המיוחסת לעורך דין משום קלון, להשעותו
- 17 זמנית מעיסוק במקצוע של עורך דין, כולו או חלקו, הכל כפי שיקבע בית
- 18 הדין, עד להכרעת דינו בבית המשפט או בבית הדין הצבאי; הורשע בדינו –
- 19 רואים ההחלטה זו כהחלטה לפי סעיף קטן (ב)".
- 20 הסיפא באותו סעיף, השולחת את הקורא לסעיף קטן (ב) באותו סעיף, דנה בשלב
- 21 הבא: עו"ד כבר הורשע בעבירה פלילית בבית משפט, ואז רשאי בית הדין המשמעתי
- 22 המחוזי, אם ישתכנע שמדובר בעבירה שיש עמה קלון, להשעותו זמנית מלעסוק

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

1 במקצוע, עד להכרעה סופית שתוגש על פי סעיף 75 לחוק הלשכה. סעיף 75 לחוק
2 קובע, כי עו"ד שהורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית, רשאי להטיל עליו בית הדין
3 המשמעתי את העונשים הקבועים בסעיף 68 לחוק (אזהרה; נזיפה; קנס; השעיה
4 לתקופה קצרה (לרבות השעיה על תנאי כאמור בסעיף 68א); הוצאה מן הלשכה).

ב. רקע

5
6
7 3. נגד המערערת הוגש כתב אישום, בבית המשפט המחוזי מרכז (ת"פ 21196-07-13),
8 יחד עם שני אחרים: האחד, ממונה מדור חקירות במכס ומע"מ ירושלים; והשני,
9 איש עסקים שסיפק שירותים לקופת חולים מאוחדת.
10 באישום הראשון, מתוארים היחסים ביניהם, שכללו, מסירת מידע של האחד
11 למשנהו, דבר שהביא לסיכול החקירה והעיקולים נגד השני. העבירות שהואשמו בהן
12 שני הנאשמים, הן אלה: לקיחת שוחד וכן מרמה והפרת אמונים (הנאשם הראשון);
13 מתן שוחד (הנאשם השני); קשירת קשר לביצוע פשע ושיבוש מהלכי משפט (שני
14 הנאשמים).

15
16 4. באותו כתב אישום, באישום השני, יש התייחסות למערערת, שהיא עו"ד בתחום
17 הפלילי, אשר ייצגה אדם אחר, בקשר לאותה פרשה, וכלפיו טענו החוקרים כי נפגש
18 עם שני הנאשמים, לצורך מתן כספי השוחד.
19 כתב האישום מציין, כי מנהל מדור חקירות, הוא זה שסייע ללקוחה של המערערת
20 להשיג ייעוץ משפטי, וקשר בין הלקוח לבין המערערת.
21 בבית משפט השלום בראשון לציון, שבו יוצג לקוחה של הנאשמת על ידה, הוארך
22 מעצרו, על בסיס ההחלטה כי יש יסוד לחשד ששחרורו יביא לשיבוש הליכים. באותו
23 יום, נחקר מנהל מדור החקירות על ידי המשטרה, ונשאל על אודות אותו מפגש שבו
24 נטל חלק הלקוח של הנאשמת. גרסתו הייתה, כי הוא הוזעק לאותו מקום על ידי
25 הלקוח האמור, כדי לסייע לו בתיקון תקר בגלגל. על פי הנטען בכתב האישום, מנהל
26 מדור החקירות, סיפר גרסה זו לעו"ד, המערערת, ולמחרת היום, כאשר התקיים דיון
27 בערר בעניינו של הלקוח, לחשה לו המערערת על החקירה האמורה, ואת בקשתו כי
28 ימסור גרסה ביחס לתקר בגלגל המכונית. כנטען בכתב האישום, כל זאת עשתה
29 עורכת הדין, המערערת, בידיעה כי תכלית מעצרו של לקוחה ומניעת שיבוש בחקירה.
30 ואכן, מספר ימים לאחר מכן, כאשר נחקר אותו לקוח, הוא ניסה לתאם גרסה לזו

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 של מנהל מדור החקירות, כפי שנודע לו עליה מן המערערת, דהיינו: תיקון התקן.
2 לדברי כתב האישום, הגרסאות שלהם ביחס למפגש בקשר לרכב או לתיקון הרכב,
3 הינן כוזבות.
4 כמפורט בכתב האישום הנ"ל, כל האירועים הללו היו בחודש נובמבר 2010. כתב
5 האישום הוגש בחודש יולי 2013.
6 לאור מערכת עובדות זו, טענת המאשימה, בכתב האישום הנ"ל, היא כי המערערת
7 מסרה פרטי גרסתו של חשוד אחד לחשוד שני, "ביודעה כי העברת פרטי הגרסה
8 עלולה לשבש את החקירה נגדו, וכי המעצר נועד למנוע פעולה זו, ובכך סייעה...
9 לנסות ולתאם את גרסתו של ... מול גרסת ...", כאשר כל זאת נעשה "בכוונה
10 להכשיל חקירה פלילית" (סעיפים 15-16 לאישום השני של כתב האישום).
11 העבירה המיוחסת למערערת היא שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק
12 העונשין, התשלי"ז-1977, שהעונש בצדה הוא שלוש שנות מאסר.
13
14 5. כתב האישום נגד המערערת הינו חלק מכתב האישום נגד מנהל מדור החקירות ואיש
15 העסקים (ראה: 3 לעיל). מאחר והם הועמדו לדין בבית משפט מחוזי, גם עניינה של
16 המערערת נכלל באותו כתב אישום, בבית המשפט המחוזי, מחוז מרכז.
17
18 6. כפי שהבנתי מעו"ד רון, סנגורה של המערערת בבית המשפט המחוזי, המייצג אותה
19 גם בערעור שבפניי, כל ניסיונותיו- בשם מרשתו (המערערת) - להפריד את הדיונים,
20 בין המערערת (נאשמת 3 בתיק הנ"ל) לבין שני הנאשמים האחרים, ולהעביר עניינה
21 לבית משפט השלום- לא צלחו.
22 המצב העובדתי, כיום, הוא זה (ראה גם את הצהרות ב"כ המערערת, עו"ד רון, עמ'
23 1, שורה 23 – עמ' 2 שורה 2 לפרוטוקול שבפניי, מיום כה אדר ב תשע"ד (27.3.14)):
24 כתב אישום הוגש ביום 18.7.13; המערערת מסרה תשובתה לכתב האישום; שני
25 הנאשמים האחרים טרם סיימו את ההליכים המקדמיים, על פי סעיף 74 לחוק סדר
26 הדין הפלילי; התיק קבוע לדין מקדמי נוסף ליום 8.4.14.
27 להערכת הסנגור, משך הזמן הצפוי של ההליכים הפליליים בבית המשפט המחוזי
28 במחוז המרכז, הוא כשנתיים מהיום.
29
30

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

ג. ההליכים בבתי הדין המשמעתיים

7. לשכת עורכי הדין הגישה נגד המערערת, בקשה להשעיה זמנית, לפי סעיף 78(ג) לחוק
שצוטט במלואו בפיסקה 2 לעיל, על בסיס כתב האישום האמור, וזאת ביום 29.7.13
(בד"מ פ" 13 / 84).
העילה היא זאת: "בעבירה המיוחסת לכאורה למשיבה ובנסיבותיה, יש משום קלון
והינה בעלת חומרה רבה" (סעיף 3 לבקשה).
העתירה היא - להשעות את המערערת זמנית מלעסוק במקצוע עריכת דין, עד למתן
פסק דין פלילי חלוט (סעיף 4 לבקשה).

1.ג בית הדין המשמעתי המחוזי

8. בית הדין המשמעתי המחוזי קיים דיון, ביום 17.10.13, ובמהלכו ניתנה החלטת
ביניים, שבה נאמר כי לאחר הקדשת שלוש שעות של דיון בשאלה, האם קיימות
ראיות לכאורה, החליט בית הדין, כדלקמן (מופיע גם בסעיף 2, עמ' 2, להחלטתו
הסופית של בית הדין המשמעתי המחוזי בבד"מ 84/13 הנ"ל, מיום 29.10.13;
ההחלטה ניתנה על ידי עו"ד איליה וייסברג, אב"ד, שלדבריה הסכימו שני חברי
המותב, עו"ד מיכאל לויט ועו"ד מרווין כהן):
"כאמור, לאחר שמיעה ובדיקה עמוקה ומעמיקה של הנושא, נחה דעתנו כי
הקבילה עמדה בנטל המוטל עליה בסיטואציה הספציפית בתיק זה. כלומר,
הוכח לנו כי קיימות ראיות לכאוריות. איננו נכנסים למשקלן. איננו נכנסים
לדיוטן. אין זו מסמכותנו, אין זו מכוחנו. הערכאה השיפוטית הפלילית היא
זו שאמונה לבדוק ולהיכנס לעובי הקורה, ואנחנו מאחלים מכל הלב
לנאשמת שהיא כן תזוכה במשפט, ושכל הסיפור הזה יהיה מאחוריה".

9. עיקר ההחלטה במרכזית בתיק, היא, כלשון ראש הפרק השני שבה, "יישום של
האיזון".

במסגרת זו, ההנחה היא, שלמערערת עומדת חזקת החפות. אך, מאידך גיסא, מדובר
בעבירה חמורה של שיבוש הליכי משפט, אשר פוגעת בשלטון החוק ובהליך התיקני
של השפיטה, שכן, לעורכת הדין (המערערת) יש תפקיד כפול: כמייצגת את הלקוח
וכ"קצינת בית משפט" (officer of the court), "כאשר כל מערכת המשפט, כולל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 המשטרה, פרקליטות ובתי משפט, סומכים עליה בעיניים עצומות" (סעיף 6
2 להחלטה).
- 3 על כן, מדובר בעבירה, שאם תורשע בה המערערת, היא נושאת בתוכה אות קלון
4 עמוק (סעיף 7 להחלטה).
- 5 בית הדין המשמעתי היה ער לכך שחלפה תקופה של כשלוש שנים ממועד ביצוע
6 העבירות (נובמבר 2010) ועד להגשת כתב האישום (יולי 2013). אולם, לאחר שהוגש
7 כתב האישום, כלשון בית הדין המשמעתי המחוזי, "השתנו כללי המשחק" (סעיף
8 10 להחלטה), ומה שקובע הוא הזריזות של הגשת הבקשה להשעיה זמנית, ביום
9 20.7.13, מספר ימים לאחר הגשת כתב האישום בבית המשפט המחוזי.
- 10 בית הדין המשמעתי הזכיר נתונים אישיים של המערערת: מגדלת לבד שני ילדים
11 ומחזיקה משרד שעוסק בעיקר בייצוג לקוחות בבתי המשפט הפליליים וגם בהוצאה
12 לפועל.
- 13
- 14 10. ההחלטה האופרטיבית של בית הדין המשמעתי המחוזי הייתה השעייתה של
15 המערערת, בתחומים הבאים: איסור ייצוג בהלכיכים פליליים ומשמעתיים; איסור
16 ייצוג בפני כל גוף חוקר; איסור כניסה לבתי סוהר ולבתי מעצר; איסור קבלת
17 תפקידים של כונסת נכסים, אפוטרופוס או מנהל עזבון, ובכלל זאת, איסור לנהל
18 נאמנויות כספיות עבור לקוחות במוסדות פיננסיים (סעיף 13 להחלטה).
- 19 בהחלטה נקבע, כי תוקף ההשעיה הינו מייד, עד לפסק דין חלוט בתיק הפלילי (סעיף
20 14 להחלטה). בהמשך נאמר (סעיף 15 להחלטה), כי אם תזוכה המערערת, תבוטל
21 ההשעיה, ללא צורך בהחלטה נוספת; אם תורשע, כי אז, תהיה החלטה זו בגדר
22 החלטה לפי סעיף 78(ב) לחוק (שעניינו הובא בתמצית לעיל, בפיסקה 2 סיפא).
- 23
- 24 **2.ג בית הדין המשמעתי הארצי**
- 25 11. בית הדין המשמעתי הארצי (בד"א 81/13), בפסק דינו, מיום 6.2.14, קיבל את
26 הערעור של המערערת, באופן חלקי, בכך שעל פי דעת הרוב, תקופת ההשעיה הזמנית
27 והחלקית הינה לתקופה של 12 חודשים, מיום פסק הדין של בית הדין המשמעתי
28 הארצי. אם לא יינתן פסק דין בעניינה של המערערת, לפחות בערכאה הראשונה של
29 בית המשפט המחוזי בלוד, תוכל המערערת לשוב לעיסוקה המלא, ותבוטלה
30 ההשעייה הזמנית החלקית (עמ' 17 לפסק הדין, הסיומת של פסק הדין).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

12. בבית הדין המשמעתי הארצי הוצגו דעות שונות.
- 1 דעת הרוב, שגרסה כי יש לדחות את הערעור, פרט לשינוי תקופת ההשעיה.
- 2 מולה, דעת המיעוט, שסברה כי יש להחזיר את התיק לבית הדין המשמעתי המחוזי,
- 3 כדי שישקול ויבחן את הראיות, ששימשו בסיס להגשת כתב האישום לבית המשפט
- 4 המחוזי בלוד.
- 5
- 6
13. דעת הרוב, כפי שבאה לידי ביטוי בפסק דינו של עו"ד מיכאל קמפינסקי, אב בית
- 7 הדין (שלדבריו הצטרף גם חבר בית הדין, עו"ד דרור גל), הינה כי אין מקום לבירור
- 8 על ידי בית הדין המשמעתי, אם קיימות נגד המערערת ראיות לכאורה, בדבר ביצוע
- 9 העבירות המיוחסות לה בכתב האישום, "באשר אין אנו ערכאה שתדון בכתב
- 10 האישום. אין זה מתפקידנו לבדוק את התשתית הראייתית עליה נסמך כתב
- 11 האישום... לדידי לא מוטל על בית הדין המשמעתי לבחון את עיקרי חומר הראיות
- 12 בתיק, בניגוד לנטען על ידי המערערת" (סעיף 7 לפסק דינו של אב בית הדין).
- 13 בהמשך, חוזר ומסביר אב בית הדין כי "לדידנו יש להסתפק באותה בדיקה לכאורית
- 14 של החומר" (סעיף 9 סיפא לחוות דעתו), כפי שנעשתה בבית הדין המשמעתי המחוזי,
- 15 שקבע, כי "אין לנו להיכנס ולבדוק ראיות, האם מהווה ראיות מבוססות לצורך
- 16 הכרעה בפלילים או לא. וזאת בין היתר, מתוך כיבוד הדדי של ערכאות, שכל ערכאה
- 17 מבצעת עבודה שהחוק מצווה עליה לעשות" (ציטוט מעמ' 30-31 לפרוטוקול הדיון
- 18 בבית הדין המשמעתי המחוזי, מיום 17.10.13, המובא בסעיף 9 לחוות הדעת
- 19 האמורה).
- 20 עמדת הרוב הינה זו: "אין לדעתי צורך לבחון את 'איכות התשתית הראייתית' כנגד
- 21 המערערת ומספיקה בדיקת השאלה האם קיימות ראיות לכאורה כנגד המערערת"
- 22 (סעיף 10 לחוות הדעת).
- 23 בסיום חוות דעתו, מציין אב בית הדין, כי הוא מסכים לדברי ב"כ הלשכה, עו"ד
- 24 זוטיא, שהופיע גם בפניי, "כי כתב האישום הנו ראייה מנהלית והשיקול הנו מנהלי,
- 25 גם לפי הפסיקה, ולכן, משלא השתכנעתי שנפל פגם מנהלי בהחלטת בית הדין
- 26 קמא באשר להגשת כתב האישום מבחינת שיקולים זרים או חוסר סבירות – אין
- 27 מקום להתערבותנו, אכן יש להסתפק בכתב האישום כראיה מנהלית, ואם העבירה
- 28 חמורה לדעת בית הדין קמא, היה מקום להשעיה זמנית, חלקית או מלאה" (סעיף
- 29 22 סיפא לפסק דינו של אב בית הדין).
- 30

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

1 לעניין תיחום הנושאים שנאסר על המערערת לעסוק בהם בתקופת ההשעיה הזמנית,
2 דחה אב בית הדין את הערעור, אך קיבל אותו לעניין התקופה, והעמידה על שנה,
3 מיום פסק דינו.
4
5 14. כנגד גישה זו, הסבירה חברת בית הדין, עו"ד יהודית (ונגריק) אשד, כי יש חובה
6 לבדוק את טיב הראיות. לדבריה, לאחר בדיקת הפסיקה, "אין פסק דין בו הושעה
7 עו"ד השעיה זמנית לפי סעיף 78(ג) שבו לא נבחנו לגופן הראיות ששמשו בסיס
8 לכתב האישום, או פסק הדין שבו לא נקבע כממצא, שיש באותן ראיות כדי לתמוך
9 במה שמיוחס לו בכתב האישום, ולו לכאורה" (סעיף 3 לחוות דעתה).
10 היא מסבירה, כי אין לקבל את דעת הרוב, לפיה בדיקת הראיות תהיה
11 מנהלית/טכנית – שטחית בלבד. היא ערה לכך שחברי בית הדין המשמעותי אינם
12 שופטים פליליים, אבל חובתם להפעלה זהירה ומיומנת של סמכותם, מצדיקה את
13 בחינת השאלה אם הראיות אכן קושרות ברצינות את הנאשם לכתב האישום, וכי
14 הנטל בעניין זה מוטל על הלשכה (סעיף 5 לחוות דעתה).
15 על בסיס תשתית נורמטיבית זו, הגיעה בעלת דעת המיעוט למסקנה, כי בית הדין
16 המחוזי לא ביצע את הבחינה האמורה. לעומת זאת, היא עצמה עיינה בראיות,
17 והתרשמה מהן, ומסקנתה היא זו: "אך בדוחק ניתן לראות בהן ראיות המבססות
18 את כתב האישום, ומכל מקום אין הן ראיות בעלות עוצמה" (סעיף 9 רישא לחוות
19 הדעת). בהמשך, היא בוחנת מספר ראיות, ומסיקה כי, לטעמה, "קיימות פירוכות
20 ותמיהות, פרשנויות ואפשרויות אחרות כבר בשלב הראשוני של בחינת הראיות"
21 (בהמשך סעיף 9 הנ"ל). היא מסבירה, כי לבדיקה האמורה יש השלכה על קביעת
22 הקלון, המבוסס על היסוד הנפשי החיוני להרשעה.
23 לעניין קציבת מועד ההשעיה, היא מעלה תהייה, כיצד הדבר מתיישב עם האינטרס
24 הציבורי, שלכאורה, יהיה מופקר בתקופה שמתום הקציבה ועד ההרשעה; כאשר,
25 בכל מקרה, אם תזוכה המערערת, אין בהגבלת תקופת ההשעייה כדי לנחם אותה
26 בכך שהושעתה, מלכתחילה (סעיף 10 לחוות דעתה).
27 לפיכך, הצעת עו"ד אשד היא, להחזיר את התיק לבית הדין קמא, כדי "שיכבד
28 ויבדוק את הראיות כחלק מן הזהירות המתבקשת בהפעלת השעיה לפי סעיף 78(ג).
29 עד אז הייתי מבטלת את השעיתה הזמנית של המערערת" (סעיף 11 סיפא לחוות
30 דעתה).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

ד. טענות הצדדים בפניי

1.ד תמצית טענות המערערת

15. בהודעת הערעור בכתב, שהוגשה על ידי עורכי הדין אלון רון ורון מנשה, ובטיעונים בעל-פה מפיו של עו"ד רון, הושם דגש על עצם חובת בתי הדין המשמעתיים של לשכת עורכי הדין, לבדוק האם יש ראיות לכאורה על פי כתב האישום, שעל בסיסו מבקשת הלשכה להשעות את מי מחבריה, על פי סעיף 78(ג) לחוק. לטענת המערערת, עמדת הרוב סותרת את הפסיקה המחייבת של בית המשפט העליון, וכן את הפסיקה הקיימת והפרקטיקה הנהוגה בבתי הדין המשמעתיים.

16. בעקבות טיעון זה, עוברים ב"כ המערערת לדיון פרטני בראיות (סעיפים 30-39 להודעת הערעור). מסקנתם היא, בדומה לזאת של דעת המיעוט, כי לא הוכח התנאי ההכרחי של קיום ראיות לכאורה. מכל מקום, מוסיפים וטוענים באי כוחה של המערערת, כי על פי הבדיקה שנעשתה על ידי חברת בית הדין הארצי, עו"ד אשד (היחידה מתוך ששת חברי בית הדין בשני המותבים, שהעמיקה בבחינת הראיות, לגופן), עולה כי הראיות נגד המערערת הן חלשות, ואינן מצדיקות השעייה זמנית (סעיף 42 להודעת הערעור).

17. פרק נוסף בהודעת הערעור מתייחס לנתונים האישיים של המערערת. לדברי באי-כוחה, דעת הרוב טעתה בכך שלא נתנה משקל ראוי לעובדות אלה: עיסוקה כעו"ד שלוש שנים, מאז החשד ועד הגשת כתב האישום; תקופת ההשעייה הזמנית הינה ענישה קיצונית ובלתי מידתית, שאינה מתיישבת עם הענישה הסופית, אם וכאשר תורשע בהליך הפלילי, ועניינה ידון בבית הדין המשמעתי; אין התייחסות מספקת לאופי משרדה של המערערת, בכך שההשעייה החלקית- על פי סוגי פעילותה המקצועית כעורכת דין - כמוה כהשעייה מלאה.

2.ד תמצית טיעוני הלשכה

18. אומנם, "עד לאחרונה נהגו הערכאות המשמעטיות להשוות את הליכי ההשעייה הזמנית להליכי מעצר עד תום ההליכים" (סעיף 5 רישא לעיקרי הטיעון של המשיבה).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 אולם, על פי פסיקה חדשה של בית המשפט העליון, כי "כתב אישום הינו בגדר ראייה
2 מנהלית בעלת עוצמה גבוהה המשקפת הכרעה של גורם מקצועי לאחר שהוענקה
3 לנאשם זכות השימוע" (עמ' 63 לבג"ץ 4921/13 אומ"ץ – אזרחים למען מנהל תקין
4 וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת השרון (2013); להלן – "בג"ץ אומ"ץ"), מסיקים
5 ב"כ הלשכה, עו"ד מייק יורק-ריד ועו"ד יוסי זיויטיא, כי "הליך בחינת כתב האישום
6 על ידי בתי הדין המשמעתיים הועבר מבחינה בכלים פליליים לבחינה באספקלריא
7 מנהלית. לשון אחר, מבחינת דיות ראיות ו/או הערכת טיבן לבחינת פגמים מנהליים
8 הפוגמים בחזקת התקינות המנהלית" (סעיף 6 לעיקרי הטיעון של המשיבה).
9
10 19. לעניין חלופ הזמן, מיום התעוררות החשד ועד לבקשה להשעייה, מה שרלוונטי הוא
11 יום כתב האישום, וממנו עד ליום הגשת הבקשה לבית הדין המשמעתי המחוזי, חלף
12 פרק זמן קצר יחסית (סעיף 10 לעיקרי הטיעון של המשיבה).
13
14 20. לדעת הלשכה, בתי הדין המשמעתיים התחשבו בנסיבותיה האישיות של המערערת
15 ופעלו כדין, בכך שהגבילו אותה לתקופת השעייה של שנה, בנושאים מסוימים בלבד
16 (סעיף 12 לעיקרי הטיעון של המשיבה).
17
18 21. לדעת ב"כ הלשכה, יש לדחות את הערעור לחלוטין (סעיף 14 לעיקרי הטיעון הנ"ל).
19
20 **ה. תמצית ההליכים בפניי**
21 22. בתחילת הדיון, הצעתי פתרון מעשי, אך בהעדר הסכמה של שני הצדדים, אין מקום
22 להציגו.
23
24 23. בכל מקרה, עמדת הלשכה היא כי מדובר בתיק עקרוני, ולכן, טענו הצדדים בהרחבת
25 מה את מלוא טיעוניהם (ראה: עמ' 1-7 לפרוטוקול, מיום כה אדר ב תשע"ד
26 ((27.3.14)).
27
28
29
30

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

דיון

נ. מקור הסמכות – סעיף 78(ג) – פרשנותו ותכליתו

- 1
2
3 24. מצויים אנו במטריה של מעין "סעד זמני", שניתן עד לסיום ההליכים בבית המשפט
4 הפלילי.
5
6 25. אין מחלוקת בין הצדדים, כי השיקולים לעניין הפעלת הסעיף, נובעים מהתוצאות
7 האפשריות של ההליך הפלילי: זיכוי או הרשעה, כאשר יש לקבוע מה ייעשה כלפי
8 עורך הדין שהוגש נגדו כתב אישום, בתקופת הביניים: מצד אחד, פוגעים בזכויותיו
9 ובפרנסתו; ומצד שני, יש צורך להגן על הציבור, כאשר כתב האישום מייחס לעורך
10 הדין עבירה שיש עמה קלון.
11
12 26. רעיון זה של צורך לפתור תקופת ביניים עד לסיום ההליך הפלילי, אינו חדש עמנו.
13 למעשה, החקיקה והפסיקה שהתפתחה בעקבותיה, ביחס למעצר עד תום ההליכים,
14 דנים בדילמה האמורה, בשינויים המחויבים.
15
16 27. ב"כ הלשכה טוען, כי מבחינת בית הדין המשמעתי המחוזי, יש לפניו "ראיה
17 מנהלית", לפיה המערערת ביצעה עבירה של שיבוש הליכי משפט, שכן הוגש נגדה
18 כתב אישום, על ידי גורם מוסמך.
19
20 28. אינני רואה את הדברים כך.
21 למיטב הבנתי, גם בית המשפט העליון לא ראה את הדברים, באופן שטוען לו ב"כ
22 הלשכה.
23
24 29. כאשר נזקק בית המשפט העליון להוראות סעיף 78(ג) לחוק, מסביר כב' השופט
25 גבריאלי בך (שלדבריו הסכימו כב' השופטים אברהם חלימה ויעקב מלץ) את מטרת
26 הסעיף, באופן הבא (על"ע 19/88 אברהם איזמן, עו"ד נ' הוועד המחוזי של לשכת
27 עורכי הדין בתל אביב יפו, פ"ד נב(4) 377 בעמ' 381, בין האותיות ו-ז (1988); להלן –
28 "פרשת איזמן"):
29 "הקובל רשאי לבקש את השעייתו הזמנית של עורך הדין הנאשם כבר עם
30 הגשת כתב האישום, על-פי סעיף 78(ג) לחוק. אולם ברור, כי בשלב זה נטל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

1 השכנוע הרובץ על הקובל הינו כבד מאוד. עורך הדין הנאשם הינו עדיין
2 בחזקת זכאי, ועל-כן ייעתר בית הדין לבקשה מסוג זה רק במקרים נדירים
3 וחמורים במיוחד."

4
5 30. כדי להפעיל סמכות זו, המתייחסת, כאמור, למקרים נדירים וחמורים במיוחד, יש
6 להקפיד על בחינה מדוקדקת של קיום הראיות הלכאוריות.

7 בעניין זה דן המשנה לנשיא, השופט מנחם אלון, בבש"א 458/91 ד"ר קאסם בן ווחש
8 סמחאת נ' ד"ר מ' משית, מנכ"ל משרד הבריאות פ"ד מה(2), 801 (1991), בהשוותו
9 את התליית רישיון רופא – נושא הדין בפניו – והשעיה זמנית של עו"ד (המוזכרת
10 בפסקה 5 להחלטתו, בעמ' 804-805, תוך ציטוט של פרשת איזמן הנ"ל), לסוגיית
11 קיום הראיות הלכאוריות במעצר עד תום ההליכים, באומרו את הדברים הבאים,
12 המתייחסים הן לרופא והן לעו"ד (שם, בעמ' 805 בין האותיות א-ה):

13 "על הקפדה רבה זו ניתן להסיק, בדרך ההיקש, גם מהאמור בחוק סדר הדין
14 הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בסעיף 21א (אשר הוסף בחוק סדר
15 הדין הפלילי (תיקון מס' 9), תשמ"ח-1988) [כיום: סעיף 21 לחוק סדר הדין
16 הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996; תוספת שלי –
17 מ. ד.], המחמיר בכמה פנים בשלילת חירותו של אדם בטרם משפט, כפי
18 שעמדנו על כך במפורט במקום אחר ... אמנם כן, בעיית המעצר בטרם משפט
19 שונה היא מנושא נקיטת אמצעים משמעתיים בטרם משפט. במעצר מדובר
20 בשלילת חירותו של אדם, לפני הכרעת-דינו, כשאחת המטרות העיקריות
21 היא למנוע שיבוש הליכי המשפט, שני גורמים שאינם מצויים בנקיטת
22 אמצעים משמעתיים בטרם משפט. אך מכמה בחינות גם דומים הם שני
23 הנושאים. להצדקת מעצר לפני תום ההליכים משמשת גם המטרה של
24 ההגנה על שלום הציבור ועל ביטחונו, והיא המטרה העיקרית בהשעיה בטרם
25 משפט. כמו כן, הפגיעה הנגרמת לעורך-דין או לרופא, על-ידי השעייתם
26 בטרם משפט, קשה וחמורה היא, ולעתים אף בלתי הפיכה, והירות ועיון
27 מרובים דרושים עובר לקבלת החלטה על כך.

28 בסוגיה זו משמשים כאחד שני שיקולים ערכיים - עקרוניים נוגדים: מצד
29 אחד - השמירה על האינטרס של הציבור, שלא יוטעה ויזקק לשירותיהם
30 של רופא או של עורך-דין, שאינם ראויים לטפל בענייניו המשפטיים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

1 ובטיפוליו הרפואיים; ומצד שני - השמירה על זכות הפרט שלא לפגוע בו
2 ולהסב לו נזק, שלעתים הוא בלתי הפיך, בטרם נתברר דינו והוא בחזקת זכאי
3 וחף מפשע. האיזון בין שני עקרונות נוגדים אלה ואופן יישומם תלויים הם
4 בנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה, במידת החומרה של העבירות בהן
5 מדובר ובקיומן של ראיות לכאורה, וכן במידת הפגיעה המוכחת - כתוצאה
6 מביצוע המעשים נושא העבירות - לעניין כושרו ומהימנותו של הנאשם
7 בביצוע תפקידיו המקצועיים. כך, דרך משל, ייתכן שמקום יש להחמיר יותר
8 בעניינו של רופא החשוד שסרח בעבירות פליליות הקשורות בטיפולו בחולים,
9 שעניין עיסוקו בדיני נפשות, מאשר בעורך-דין שחשוד שסרח בעבירות
10 פליליות הקשורות בטיפולו בענייני מרשיו, שייתכן כי עניינם דיני ממונות
11 בלבד. וכיוצא בו הבדלים כאלה וכאלה".

12
13 31. בפועל, בית המשפט העליון מפי כב' השופטת - כתוארה אז - מרים נאור (שלדבריה
14 הסכימו המשנה לנשיאה, כב' השופט אליעזר ריבלין, וכב' השופט חנן מלצר), כאשר
15 הגיע בפניו דיון בנושא זה של השעייה זמנית, לפי סעיף 78(ג) לחוק (על"ע 5145/07
16 עו"ד דניאל בראל נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב (2008); להלן -
17 "פרשת בראל"), לאחר ציטוט פרשת איזמן (שם, בפסקה 8 של פסק הדין), מציין כי
18 בית הדין המשמעתי המחוזי, "בחן את הראיות בזהירות ובקפידה. הוא הסתמך אך
19 ורק על ראיות שלא היו במחלוקת על קבילותן... בית הדין המחוזי בחן האם יש
20 בפניו ראיות גולמיות אשר קיים סיכוי סביר שעיבודן במהלך המשפט יביא לביסוס
21 אשמתו של המערער כמפורט בכתב האישום" (שם, בפסקה 9). בהמשך אותה
22 פסקה, מנתחת השופט נאור את הראיות, כולל: דיון בשאלת הסיוע, ואף מזכירה
23 את פסיקת בית המשפט העליון, בסוגייה זו. לכן, מסקנתה הייתה, כי הוכחו ראיות
24 לכאורה, שאין מחלוקת על קבילותן, ועל כן, "מדובר, לכאורה, על ראיות בעלות
25 עוצמה שיש בהן כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה" (סוף פסקה 9 לפסק הדין).

26
27 32. אעיר, כי לא רק דרך הפעולה של בחינה מדוקדקת של הראיות, אלא גם המונחים
28 בהם עושה שימוש השופטת נאור ("ראיות גולמיות אשר קיים סיכוי סביר שעיבודן
29 במהלך המשפט יביא לביסוס אשמתו של המערער", "ראיות בעלות עוצמה שיש
30 בהן כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה"), לקוחים מן הטרמינולוגיה הנקוטה בסוגיית

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 הראיות הלכאוריות, אותן חייבת המאשימה להציג, כדי שבית משפט יורה על מעצר
2 עד תום ההליכים; ראה, למשל, ובמיוחד, את המונחים הללו השזורים לאורך פסק
3 דינו של הנשיא, כב' השופט אהרן ברק - שעמד בראש הרכב של 9 שופטים – בבש"פ
4 8087/95 שלמה דאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1995).
- 5
6 33. מכאן עולה, כי הפרשנות והתכלית של סעיף 78(ג), מצדיקות ומחייבות את הפעלת
7 המבחנים של ראיות לכאורה, כפי שהתגבשו בפסיקה, לעניין מעצר עד תום
8 ההליכים.
- 9
10 **ז. חובת בתי הדין המשמעתיים לבחון את הראיות**
- 11 34. הטענה כי חברי בתי הדין המשמעתיים אינם שופטים פליליים, ולכן, אין עליהם
12 לבדוק את הראיות, ועליהם לסמוך על התובע שהגיש את כתב האישום הפלילי -
13 אינה מקובלת עלי.
- 14 גם אם יש ממש בנתון האמור, אין בו כדי לשנות את זכות המערערת - וכמוהה
15 עורכי דין אחרים שהוגש נגדם כתב אישום פלילי - לכך, שכאשר מבקשת הלשכה
16 להשעות את רשיונה, ייבדקו, באופן מקצועי, על ידי משפטנים, הראיות המשמשות
17 בסיס לאותו כתב אישום, שמכוחו מבוקשת ההשעייה הזמנית, על פי סעיף 78(ג)
18 הנ"ל.
- 19
20 35. מכל מקום, החשש שמא לא יצליחו חברי בתי הדין המשמעתיים לעמוד במשימה זו,
21 לאו חשש הוא, שכן חברת בית הדין הארצי, עו"ד אשד, בדקה את כל הבקשות בעניין
22 סעיף 78(ג), ובכולן נעשתה אותה בחינה של הראיות (ראה: ציטוט דבריה בפיסקה 14
23 רישא לעיל).
- 24 ב"כ הלשכה, לא סתר דברים אלה, ועל כן, יש לקבלם.
- 25
26 36. אף הטענה, כאילו בית הדין המשמעתי "פולש" לתחום לא לו, במקום להותיר את
27 עניין הראיות להליך הפלילי, איננה ממין העניין.
28 כל ערכאה, ותפקידה. אין מלכות אחת נוגעת בחברתה. בית המשפט הפלילי, או
29 שופט המעצרים, יפעלו, כל אחד, במסגרת סמכותו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 בענייננו, נדרש בית הדין המשמעתי להשעות חבר לשכה לתקופה לא קצובה (במקרה
2 שלנו, העמיד בית הדין הארצי את התקופה לשנה). היעלה על הדעת כי החלטה כזו
3 (שכמה מקרים יותר חמורה מהליך "רגיל" של קובלנה, ראיות, סיכומים, הכרעת דין
4 וגזר דין, המתיימים בענישה הנופלת מהשעייה בפועל), תינתן מבלי בדיקה מדוקדקת
5 של הראיות, לצורך הקביעה אם הן הגיעו לסף הנדרש של "ראיות לכאורה"!!
6 להבנתי, חייב היה בית הדין, מיוזמתו, בהבינו את גודל אחריותו, לפנות לצדדים
7 ולבקש את מלוא המידע והמסמכים, שכן רק לאחר עיון בהם, יוכל הוא, בלב שקט,
8 להורות על השעייה זמנית.
9
10 גם אם ניתן לטעון אחרת, ולומר כי סעיף 78(ג) שותק לעניין בדיקת הראיות, ויש
11 לילך אחר לשונו המילולית של הסעיף, הרי לכל היותר, יש מעין לאקונה, ועל כן
12 מורה לנו סעיף 1 לחוק יסודות המשפט, התש"מ-1980, לפנות להיקש ("ראה בית
13 המשפט שאלה משפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא לה תשובה בדבר חקיקה,
14 בהלכה פסוקה ובדרך של היקש...").
15
16 בכל מקרה, סבור אני כפי שהסברתי לעיל, כי פסק דין ברא, ואלה שקדמו לו,
17 מהווים "הלכה פסוקה", ואין צורך להגיע להיקש.
18
19 בעניין אחר, לאחר ניתוח חוק הלשכה ופסיקה, הגעתי למסקנה כי בכל מקרה של
20 העדר הסדר מפורש, יש לפעול על פי סדרי הדין הנהוגים בישראל, בהליכים פליליים
21 (ראה: עמל"ע 50457-01-13 רוני חיט נ' ועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין במחוז
22 ירושלים (2013)).
23 לפיכך, גם מטעם זה, על בתי הדין המשמעתיים של לשכת עורכי הדין, לפעול כמו
24 בתי המשפט בישראל, בהליכים של מעצר עד תום ההליכים, ולבדוק את עוצמת
25 הראיות הלכאוריות, בבואם להחליט על השעייה זמנית, מכוח כתב אישום פלילי,
26 שהוגש נגד חבר/ה הלשכה.
27
28
29

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 ח. האם השתנתה חובת בתי הדין המשמעתיים לבחון את הראיות, לאחר שכתב
2 האישום סווג כ"ראיה מנהלית"?
- 3 40. עיקר הדיון בפניי נסוב על החידוש שבפי ב"כ הלשכה, כאילו בגי"ץ אומ"ץ, שינה את
4 המצב המשפטי, ועל פי הקטע שצוטט לעיל (פיסקה 18), כתב האישום מהווה ראיה
5 מנהלית בעלת עוצמה גבוהה.
6
- 7 41. הצגת הדברים כאילו מדובר בהלכה מוסכמת, אינה מדויקת. הקטע שצוטט לעיל
8 הינו אחד מנימוקי השופטים בדעת הרוב (כב' השופט ניל הנדל), בפיסקה 1 (ג) לחוות
9 דעתו. אינני סבור שניתן לומר כי זו העמדה הכללית של כל שופטי הרוב.
10
- 11 42. על כל פנים, גם השופט הנדל עצמו, מסביר כי הסוגיה לה נדרש בית המשפט העליון,
12 הייתה בדיקת סעיף 22 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגניו
13 וכהונתם), תשל"ה-1975 (להלן - "חוק הרשויות המקומיות"), וכי סעיף זה "מקנה
14 לרשות המנהלית - מועצת הרשות - סמכות להעביר ראש עירייה מכהונתו. מכך
15 נגזרת סמכות ביקורת מנהלית של בית המשפט" (פיסקה 3 לחוות דעתו של השופט
16 הנדל).
- 17 43. ברם, הסמכות שהעניק סעיף 78(ג) לחוק הלשכה להורות על השעייה זמנית, ניתנה
18 לגוף שיפוטי, הוא בית הדין המשמעתי (המחוזי, שהכרעתו כפופה לערעור לבית
19 המשפט המחוזי הארצי, ומשם לבית משפט זה).
20
- 21 44. לפיכך, לא ניתן ללמוד כל היקש ממטריה זו של חוק הרשויות המקומיות, לענייננו.
22
- 23 45. לא זו אף זו, שם מדובר בתפקיד ציבורי של ראש עיר, שנבחר על ידי הציבור (בעניין
24 זה ראה במיוחד את הדגשים בחוות דעת המיעוט של הנשיא, כב' השופט ד"ר אשר
25 גרוניס), לעומת זכותו של עו"ד, שעמל קשה וקיבל רישיון כדין, לבל יושעה רישיונו,
26 לפני בחינה מדוקדקת, אם יש עילה משפטית המצדיקה זאת והאם התקיימו
27 התנאים הדרושים בסעיף 78(ג) לחוק, כפי שפורש והוסבר לעיל בפרק ו.
28
- 29 46. יתרה מזו, גם לאחר שבית המשפט העליון הכריע ברוב של 6 נגד 1, לכיוון הפרשנות
30 כאילו יש לתת משקל משמעותי לכתב אישום והרשות המנהלית, קרי: הרשות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 המקומית, צריכה לקבל החלטה על בסיס כתב אישום זה, המחוקק עצמו לא ראה
2 את הדברים עין בעין ומיד לאחר פסק הדין נחקק סעיף 19א לחוק הרשויות
3 המקומיות (בתיקון מספר 30, תשע"ד-2013), שקבע כי השעיית ראש רשות מקומית
4 בשל הגשת כתב אישום, לא תיעשה על ידי הגוף המנהלי של חברי מועצת הרשות,
5 אלא על ידי ועדה מיוחדת שבראשה שופט בית המשפט בדימוס והחבר השני בה הוא
6 משפטן הכשיר לשמש כשופט בית משפט מחוזי, והחבר השלישי ראש ראשות
7 מקומית לשעבר.
- 8
- 9 47. מכאן עולה, כי אם טוענת הלשכה לחידושים משפטיים מאז נחקק חוק הלשכה או
10 מאז פסק הדין בראל ואלה שקדמו לו, אין לצמצם את המבט רק לפסק דין כזה או
11 אחר של בית המשפט העליון, אלא יש להתבונן בתמונת המשפט הישראלי, כולה.
12 ממנה עולה, ובמיוחד מהתיקון בחוק, כי הגישה המקובלת במשפט הישראלי הינה כי
13 אין להשעות אדם מתפקידו רק בשל כתב אישום, אלא יש לבחון את הדברים על ידי
14 בחינה משפטית מדוקדקת, על ידי משפטנים (בענייננו- חברי בית הדין המשמעתי
15 המחוזי; בתיקון לחוק הרשות – שופט בית משפט מחוזי בדימוס ומשפטן נוסף
16 הכשיר לשמש שופט בית משפט מחוזי).
- 17
- 18 48. אני, כשלעצמי, סבור כי אין לתת משקל כה נכבד לכתב אישום, ובזאת מבחינה
19 עקרונית. מדובר במסמך הכתוב על ידי פקיד ברשות המבצעת, תהא דרגתו אשר
20 תהא. עיקרון הפרדת הרשויות מחייב הבחנה והבדלה בין קביעות שיפוטיות הנעשות
21 על ידי רשות שיפוטית, לבין כתיבת מסמכים על ידי פקידי הרשות המבצעת.
- 22
- 23 49. אכן בעבר, היו מספר השעיות של שרים בשל הגשת כתב אישום, אך בית המשפט
24 העליון, כאשר נזקק לעניין לפני כעשור, בעניינו של השר לביטחון פנים, מר צחי
25 הנגבי, הדגיש את הדברים הבאים (ויסולח לי, על הציטוט הארוך, אך כיצד ניתן
26 לקצר בדבריו של השופט - כתוארו אז – ד"ר מישאל חשין, בבג"ץ 1993/03 התנועה
27 למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פד נז(6), 817, בעמ' 905-906 (2003):
28 "הן בפרשת דרעי והן בפרשת פנחסי, הנחת היסוד הייתה כי יש ראיות
29 לכאורה התומכות באישומים, אלא שבקיצור לשון לא דובר אלא בכתב
30 האישום ששיקף אותן ראיות. הלכות דרעי ופנסחי מודיעות אותנו אפוא כי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

1 אם נאספו אל תיק המשטרה ראיות התומכות בכתב-אישום שהוגש נגד שר
2 או סגן שר בעבירות חמורות, יש בכוחן של אותן ראיות כדי לחייב ראש-
3 ממשלה להעביר את השר ואת סגן השר מכהונתם. עיקר הוא אפוא לא
4 בכתב-האישום לעצמו אלא בראיות לכאורה שהתגבשו להיותן כתב-אישום.
5 אשר לענייננו-שלנו, הלכה למעשה אין חילוקי-דעות על העובדות שלעניין.
6 פירוש זה שלהלכה פירוש מחויב-הדוקטרינה הוא. לו אחרת אמרנו; לו
7 אמרנו כי כתב-אישום – באשר כתב-אישום הוא – די בו כדי להביא להעברתו
8 של שר מכהונתו, כי אז חטאנו לעיקרי-יסוד במשפט – עיקרי-יסוד של
9 הגינות ומשפט צדק. נניח למשל כי שר המועמד להדחה אך בשל כתב-אישום
10 שהוגש נגדו בעבירות חמורות, מבקש לטעון לפני בית-המשפט כי נפלה טעות
11 בהבנת הראיות שנאספו אל תיק המשטרה, וכי כתב-האישום תלוי על
12 בלימה. היעלה על הדעת כי בית-המשפט לא ישמע לו וכי יפנה אותו להליך
13 הפלילי להעלות טענותיו? הכך היה רוכש בית-המשפט את מקומו הראוי לו?
14 יתר-על-כן, העלאתו של כתב-אישום – באשר הוא – לדרגת מסמך מכריע
15 בתהליך הדחתו של שר מכהונתו שקולה כנגד העברת שיקול-הדעת מבית-
16 המשפט לפרקליט שחתם על כתב-האישום, וכזאת לא ייעשה ולא יישמע.
17 בית-משפט אסור הוא להתנצל את סמכותו לשפוט ולהכריע על-פי ראיות
18 שהונחו לפניו. שיקול-הדעת בהליך השפיטה נתון בידי בית-המשפט – בידיו
19 בלבד – ועיקר-שבעיקרים הוא כי בית-משפט לא יאצול מסמכותו לאחרים.
20 בית-המשפט לא יאצול את סמכות השפיטה לא ליועץ המשפטי לממשלה
21 ולא לפרקליט מפרקליטי המדינה, וממילא לא יראה כתב-אישום, באשר
22 הוא, כמסמך שאין אחריו ולא כלום. כתב-אישום, כשהוא לעצמו, לא יכריע
23 בגורלו של חבר ממשלה.

24 כללם של דברים: ההלכה הקובעת כי כתב-אישום בעבירות חמורות יש בו
25 כדי להביא להעברתו של שר מכהונתו, פירושה הנכון הוא שכתב-האישום
26 הוא חוות-דעת של מומחה על כך שנאספו אל תיק המשטרה ראיות
27 התומכות במידה ראויה באישומים המיוחסים לשר ובפירוטם בכתב-

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 האישום. הראיות התומכות בכתב-האישום הן המכריעות לחובתו של השר
2 – הן ולא כתב-האישום בתורת שכזה. אכן, כתב-אישום יש בו כדי להוסיף
3 משקל לכוחן המשכנע של הראיות אשר קובצו אל תיק המשטרה, ואולם
4 אין בו בכתב-האישום כדי להכריע: קיומו של כתב-אישום בעבירות
5 חמורות – ולו עבירות חמורות ביותר – אין בו כדי להכריע לחובת השר-
6 הנאשם, ואולם כפי שנראה בסמוך, גם היפוכו של דבר הוא נכון, דהיינו אי-
7 קיומו של כתב-אישום אין בו כדי להכריע לזכותו.”
- 8 ואשוב ואומר מה שהזכרתי לעיל. אם ביחס לנבחר ציבור, שהגוף המחליט על
9 השעייתו או אי מינויו, הוא גוף מנהלי, נדרשת ראיות תומכות לכתב האישום, לא כל
10 שכן שיש להציב דרישה זו, כאשר מדובר בעורכת דין, שקיבלה רישיון כדין, והלשכה
11 מבקשת להשעותה רק בגלל כתב אישום, מבלי לבדוק כלל את הראיות.
12
- 13 51. מאליו מובן, כי אמת המידה שנקט בה אב בית הדין, כאילו די בכך שלפי המשפט
14 המנהלי לא נפל בכתב האישום פגם של המשפט המנהלי מסוג של שיקולים זרים או
15 חוסר סבירות, אמת מידה זו אינה מספקת ואינה עונה לדרישות הדין, כפי שהסברתי
16 בהרחבה לעיל.
17
- 18 52. לפיכך, גם בגי"ץ אומ"ץ, אין בכוחו, לא לפי פרשנותו הנכונה, ולא לפי ההרחבה
19 שגורסת הלשכה בהבנתו, כדי לשנות את הדין, המחייב כל ערכאה (מנהלית ולא כל
20 שכן שיפוטית), לבחון את הראיות הלכאוריות, שעליהן מבוסס כתב האישום, לפני
21 קבלת החלטה להשעות עורך דין מן הלשכה.
22
- 23 **ט. כיצד תיושם חובת בתי הדין המשמעתיים לבחון את הראיות, במצב הקיים?**
- 24 53. לפי דעת המיעוט, של חברת בית הדין המשמעתית הארצי, עו"ד יהודית (ונגריק) אשד,
25 יש להחזיר את התיק לבית הדין המשמעתית המחוזי, כדי שזה יבחן את הראיות.
26
- 27 54. ב"כ המערערים מבינים ומסכימים כי לא ניתן, במבנה ההיררכי של בתי הדין
28 המשמעתיים וערכאת הערעור של בית המשפט המחוזי, להטיל משימה זו של בחינת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 ראיות על ערכאה אחרת, זולת זו של בית הדין המשמעתי המחוזי, שהיא הערכאה
2 הראשונה, הערכאה המבררת.
3
- 4 .55 דא עקא, בטיעונים בהודעת הערעור, וגם בטיעונים בפניי, עתרו באי כוח המערערת
5 לא רק לדחות את דעת הרוב, אלא גם לא לקבל את דעת המיעוט, אלא להורות על
6 ביטול ההשעייה לאלתר.
7
- 8 .56 לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, נתתי החלטה בתום הדיון, המקבלת עתירה זו
9 של המערערת (ראה: החלטה מיום כה אדר ב תשע"ד (27.3.14), עמ' 7 לפרוטוקול).
10
- 11 .57 אכן, במקרה רגיל, היה ראוי לאמץ את דעת המיעוט, המתיישבת עם הבנתי את
12 תפקיד מערכת בתי הדין המשמעתיים לבדוק ולבחון האם יש ראיות לכאורה,
13 המצדיקות את הפעלת סעיף 78(א) לחוק.
14
- 15 .58 ברם, במקרה שלפנינו, בשל לוח הזמנים שיפורט להלן, ובשל הנסיבות המיוחדות
16 שיוסברו, אין מנוס מלהיענות לעתירת המערערת.
17
- 18 .59 השעייה זמנית הינה "מקדמה על חשבון העונש". להבדיל משיקולים של מעצר עד
19 תום ההליכים, כאן המצב המשפטי ברור. סעיף 78(ז) לחוק, קובע כי "הושעה עורך
20 דין זמנית לפי סעיף זה, תבוא תקופת ההשעייה הזמנית במנין ריצוי העונש שהוטל
21 עליו".
22
- 23 .60 בא כוח המערערת, בסעיף 55 לערעורו המפורט, הזכיר 5 פסקי דין שבהם העונש
24 שהטילו הערכאות השיפוטיות של לשכת עורכי הדין על עורך דין שהורשע בעבירה
25 של הטרדת עד או שיבוש הליכי משפט היה בין עונש של נזיפה, השעייה לחודש,
26 לחמישה חודשים ולשמונה חודשים.
27
- 28 .61 ב"כ הלשכה, בטיעונו בפניי, לא הכחיש את הדברים ולא המציא כל אסמכתא
29 אחרת, לפיה הענישה המשמעטית בגין העבירה שאם תורשע בה המערערת בבית

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 המשפט המחוזי, יגיע עונשה מבחינת תקופת ההשעייה לתקופה העולה על אלה
2 המוזכרות לעיל.
3
- 4 62. מאחר ואין חולק כי המערערת הושעתה זמנית, על פי החלטת בית הדין המשמעתי
5 המחוזי, החל מיום 29.10.13, והדין בפניי היה ביום 27.3.14, דהיינו: היא הייתה
6 מושעת באופן זמני, חמישה חודשים, אין כל הצדקה להשעותה היום לתקופה
7 ארוכה יותר (בית הדין המשמעתי הארצי קבע השעייה של שנה, מיום פסק דינו
8 שניתן ביום 6.2.14, ובסה"כ למעלה מ-15 חודשי השעייה, פי 5 מהתקופה המירבית
9 שהייתה צפויה המערערת להיענש בערכאות השיפוטיות המשמעטיות, אם וכאשר
10 תורשע בבית המשפט המחוזי.
11
- 12 63. במצב דברים זה, לא יעלה על הדעת כי תיקבע תקופת השעייה זמנית העולה על
13 תקופת ההשעייה, כעונש, שלה צפויה המערערת, אם תורשע, ואין כל ביטחון כי
14 תורשע. נהפוך הוא, בית הדין המשמעתי המחוזי אפילו ייחל לה שתזוכה (ראה
15 הציטוט המובא לעיל בפסקה 8 סיפא).
16
- 17 64. בעיני, זה הנימוק היחיד המצדיק להיענות לערעור באופן גורף.
18
- 19 65. שיקולים נוספים שהובאו על ידי באי כוחה של המערערת, עוסקים במצבה האישי
20 ובאופי משרדה. אם אלה היו עומדים לבדם, לא היה בכוחם לשנות את המצב.
21 במילים אחרות, אם היינו נמצאים היום מספר ימים לאחר תקופת ההשעייה,
22 החלטתי האופרטיבית הייתה להחזיר את התיק לבית הדין המשמעתי המחוזי
23 לבחינת הראיות, ולא הייתי מקבל את הערעור במלואו.
24
- 25 **י. סיכום**
- 26 66. סעיף 78(ג) לחוק הלשכה, שצוטט לעיל בפסקה 2, מעניק לבית הדין המשמעתי
27 סמכות יוצאת דופן, והיא: להשעות מן הלשכה באופן זמני עו"ד שטרם הורשע, על
28 בסיס כתב אישום שהגיש תובע בבית משפט פלילי או צבאי.
29
- 30 67. ניתוח הסעיף מחייב בדיקה של מספר שלבים:

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז

- 1 הראשון, שלו הקדשתי את פסק דיני, עניינו בקיום הראיות הלכאוריות.
2 השלב השני, מתחיל את פעולתו, רק אם אכן היה מתברר שיש ראיות לכאורה,
3 לאמור בכתב האישום. אז, יש לבחון האם העבירה המיוחסת לעורך הדין באותו כתב
4 אישום, ואשר נתמכת בראיות לכאורה, היא אכן עבירה שיש עמה קלון, המצדיקה
5 את השעיית עורך הדין באופן זמני מעיסוק במקצוע עריכת הדין.
6 השלב השלישי, עניינו האם מדובר בהשעייה מכלל עיסוקיו של עורך הדין, או חלק
7 מהם. בעניין זה, לא נשמעו טענות רבות ולכן אשאיר עניין זה לעת מצוא, כאשר
8 הדבר יחייב הכרעה.
9 השלב הרביעי, בהנחה כי בית הדין המשמעתי הגיע למסקנה שיש ראיות לכאורה,
10 וכי העבירה נשוא כתב האישום מייחסת לעורך דין קלון, וכי יש להשעותו מעיסוקים
11 במקצוע עריכת הדין, יש לבחון מהי תקופת ההשעייה. בעניין זה, יש לבדוק את
12 סיכוי סיום ההליך בבית המשפט הפלילי או הצבאי, מצד אחד, כאשר מולו יש לבחון
13 את משך תקופת ההשעייה שתגזר על עורך הדין, אם יורשע בסוף ההליך הפלילי.
14 עניין אחרון זה, הוא זה שהכריע את הכף, כמוסבר לעיל לקבלת הערעור ולא
15 להחזרת התיק לבית הדין המשמעתי המחוזי, שכן תקופת ההשעייה הזמנית כבר
16 גלשה כמעט מעבר לתקופת ההשעייה שהייתה נגזרת על המערערת, אילו הייתה
17 מורשעת.
18
19 68. לאור הנימוקים דלעיל, הערעור מתקבל, כפי שהודעתי בעל פה בסיום הדיון מיום
20 27.3.14, החל מאותו יום מבוטלת השעייתה הזמנית של המערערת.
21
22 69. מאחר ואף צד לא ביקש הוצאות, אני קובע כי כל צד יישא בהוצאותיו.
23
24 70. המזכירות תשלח העתק פסק דין זה לצדדים.
25
26 ניתן היום, א' ניסן תשע"ד, 01 אפריל 2014, בהעדר הצדדים.
27

משה דרורי, סגן נשיא

28
29

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

עמל"ע 56952-02-14 אפיק חכמון נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין במחוז
תל אביב והמרכז